Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Munch, A.; af A. Munch.
Titel | Title:	I Finmarken : Digt
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Nielsen & Lydiche, [1882]
Fysiske størrelse | Physical extent:	[7] s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

A. Munch.

I Finmarken.

1882.

53. - 383.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 2°
1 1 53 0 2 000469

+Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I FINMARKEN.

DIGT AF

A. MUNCH.

MED ILLUSTRATIONER.

Kjøbenhavn. Nielsen & Lydiche.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Kjender du den haarde Kyst deroppe
Under Vintermørkets tunge Lag,
Hvor de spidse, haarde Klippetoppe
Staa og spotte Ishavsbølgens Brag?
Dog der lever Folk paa disse Strande
Hvor der kun er Tang og sparsomt Græs,
Milevidt fra Grande og til Grande
Og en Labyrint af golde Næs.

Disse djærve Folk dog har en Ager
Uudtømmelig, som rigest Jord.
Havet, Havet giver der og tager
Liv og Føde i det høie Nord.
Nat og Dag de færdes der paa Fjorden
I sin lette Baad at fange Fisk,
Trodse Mørke, Kulde, Stormens Torden,
Havet er jo deres Dug og Disk.

Havet — ja; men det kan ikke pløies
Roligt, som en Kornmark her i Syd,
Mangen Fare maa paa det vel døies
Og fra Dybet lokker Draugens Lyd.
Mangt et Sømandsøie der sig lukker
I det kolde Vand, paa hvælvet Baad,
Medens Hustruen i Hjemmet sukker,
Veed for sig, for sine Smaa ei Raad.

Men iaar lod Havet sig ei nøie
Med at sluge Mænd i vanlig Dyst.
Stormen jog det op i Bølgehøie
Paa den faste, ellers sikkre Kyst.

Stormen feied bort med Ørnevinger
Kirker, Baade, Huse, Fjøs*) og Hø,
Ingen Havn nu længer Frelse bringer
Alt er Hvirvel kun af Sne og Sjø.

Over otti Mil Orkanen farer
Tvende Gange langs ad denne Kyst,
Intet i sit Raseri den sparer.
Splintrer Alt, som i dæmonisk Lyst.
Hvo kan disse Rædsler vel udmale,
Denne lange Strækning's hele Gru? —
Et Par Billeder skal her kun tale
For dem alle, i et samlet Nu.

Et Handelssted er hærget af Stormens Jættemagt,
Pakboder er bortblæste og meget ødelagt.
Dets Eier, som igaar var en rig og hjælpsom Mand,
Idag med tomme Hænder stod paa den øde Strand.

Da saae han ind ad Bugten en Baad at nærme sig.
I den sad en Olding, saa bleg som et Lig.
Hans Seil var sønderrevet og Baaden vist var læk,
Thi mens han styred Roret han maatte øse væk.

Dog vandt han ind til Havnen og vaklede iland,
En Lap Papir han rakte til kjendte Handelsmand.
„Det er fra Knud paa Helgø, han sendte mig til dig
Da selv han ligger syg og kan ikke hjælpe sig.“ —

Kjøbmanden læste møisomt de stive Kragetæer:
„For Guds Skyld,“ stod der, „hjælp os, Hungerdød er nær,
Alt har vi mistet, Huset har ikke Stok paa Stok,
Vi holde til i Kjæld'ren, jeg og min Barneflok.“

Den gode Herre smiled i Graaden: „Her du seer
Hvorledes vi er farne, jeg har fast Intet meer —
Men følg op til min Bolig, den staar dog endnu frelst,
Maaskee vi der kan finde lidt Forraad, hvadsomhelst.

---

*) Kostald.

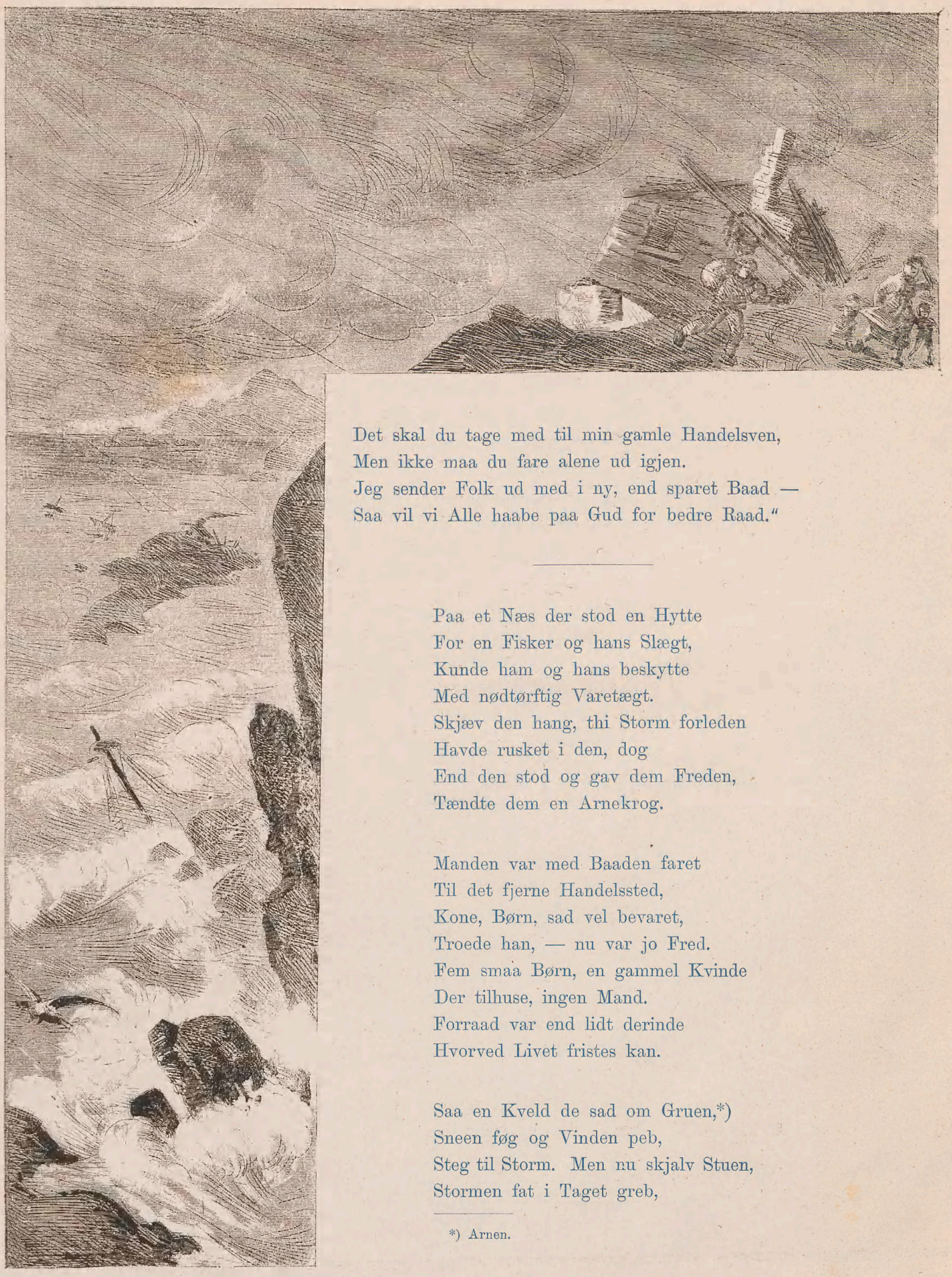

Det skal du tage med til min gamle Handelsven,
Men ikke maa du fare alene ud igjen.
Jeg sender Folk ud med i ny, end sparet Baad —
Saa vil vi Alle haabe paa Gud for bedre Raad."

Paa et Næs der stod en Hytte
For en Fisker og hans Slægt,
Kunde ham og hans beskytte
Med nødtørftig Varetægt.
Skjæv den hang, thi Storm forleden
Havde rusket i den, dog
End den stod og gav dem Freden,
Tændte dem en Arnekrog.

Manden var med Baaden faret
Til det fjerne Handelssted,
Kone, Børn, sad vel bevaret,
Troede han, — nu var jo Fred.
Fem smaa Børn, en gammel Kvinde
Der tilhuse, ingen Mand.
Forraad var end lidt derinde
Hvorved Livet fristes kan.

Saa en Kveld de sad om Gruen,*)
Sneen føg og Vinden peb,
Steg til Storm. Men nu skjalv Stuen,
Stormen fat i Taget greb,

*) Arnen.

Førte det som Spaan bortover.
Væggen brast, blev slynget hen.
Alt borthvirvled, Klæder, Kover,*)
Ikkun Gulvet stod igjen.

Underligt! — Uskadte Alle
Var de, skjøndt med Gru de saa
Bord og Bjælker flyve, falde
Endog, hvor den Mindste laae.
Moderen foer til — den smilte
Sødt til hende, var uskadt!
Saa med den i Favn hun ilte
Med de Andre ud i Nat.

Men hvor nu, mens Stormen tuder,
Sneen fyger, finde Ly?
Nær en Klippehelle luder
Over lidt, derhen de tye.
Under den de krybe sammen
Rystende af Skræk og Kuld.
Ak, saa langt til Arneflammen!
Var da Gud ei naadefuld?

Der, den lange Nat, de klaged,
Deres Skrig fik kun til Svar
Stormens Hyl, og Tordenbraget
Dybt fra Havet Gjenlyd bar.
De blev mer og mere stille —
Frosten lammed, nær var Død —
Da kom Hjælpen, om end silde,
Raab fra Mennesker der lød.

Det var Folk fra Gaarden inde
Ved en Fjord, som kom til dem.
Haabet lod dem Kræfter finde,
Baarne halvt de vakled frem.
Lang var Veien, langsomt Toget,
Ofte sank de, reist igjen —
Dæmring kom — de skimted Noget
Som et Hus, og vandt derhen.

*) Aflukker, haard Sengested, m. m.

Men da over Tærsklen der de traadte
Faldt en lille Pige om, var død —
Og de Andre varsomt plejes maatte
For at vække atter Livets Glød.
Fattigt Værtsfolk gjorde, hvad de kunde
Delte Alt med dem, som der er Skik,
Thi den fælles Nød til Alles Munde
Bringer hvad man har af Styrkedrik.

Men hvad saa? — Naar alle Kar er tomme,
Naar den Givende selv sulte maa!
Naar man ei, som her, med Hjælp kan komme
Til de Husvilde i hver en Vraa,
Naar den Baad er væk, som skaffed Føden,
Naar selv Handelsstedet er forladt —
Hvo skal da vel kunne lindre Nøden
Uden Den, som Gud har bedre sat?

Derfor lyder Røsten fra Orkanen
Som en Herrens Røst nu vidt om Land,
Vækker mægtigt af Vellevnet-Vanen
Alle dem, som Hjælpen bringe kan.
Norske, Danske, Svenske er jo Brødre,
Har fast samme Sprog og samme Tro —
Derfor paa de Smaa nu tænke Mødre,
Mænd paa Broderen i Nødens Bo.